

Disparitat de preus als economats dels centres penitenciaris

Al llarg del 2010 s'han rebut diverses queixes d'interns que expressen la seva disconformitat amb els preus excessius dels productes que es venen a les botigues gestionades pel Centre d'Iniciatives per a la Reinserció (CIRE).

L'any 1993 es va externalitzar el servei de botigues als centres penitenciaris Brians 1 i Quatre Camins, a partir d'un procediment negociat i sense publicitat. Aquest model permetia que els treballadors de l'empresa concessionària treballessin en el servei de manera conjunta amb els interns, els quals havien estat prèviament formats dins un programa de foment. Actualment, el model d'externalització no és vigent als centres penitenciaris catalans.

El preu dels productes a la venda als economats d'autogestió és un 30% més econòmic que el preu a les botigues d'encàrrec de gestió

L'any 2007 el Síndic va fer un seguit de suggeriments a l'Administració penitenciària en relació amb els preus elevats dels productes que es venien als economats dels centres penitenciaris. Entre d'altres, va suggerir que la compra a l'engròs, juntament amb el fet que l'Administració no es pugui lucrar amb la comercialització dels productes, havia de permetre que els preus fossin més baixos i que els centres es coordinessin pel que fa als preus dels productes dels economats. Aquests suggeriments van ser acceptats per l'Administració el gener del 2008, de manera que es va acordar un seguit de mesures per homologar els preus de tots els centres.

L'any 2008, en aplicació de l'article 116 del Decret 329/2009, del 5 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament d'organització i de funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya, el CIRE va rebre dos encàrrecs de gestió que afectaven els centres penitenciaris de Brians 1, Brians 2 i de Quatre Camins, d'una banda, i els centres penitenciaris de Joves de Quatre Camins i Lledoners, de l'altra. La resta de centres

penitenciaris continuen sent gestionats per la mateixa Administració. Per gestionar aquest tipus de servei de botiga, el CIRE va publicar un concurs a la plataforma de contractació pública de la Generalitat. L'empresa adjudicatària (unió temporal d'empreses formada per les companyies Gesecopri SL i Servecave SL) té la competència sobre les compres i en determina els preus d'acord amb els ofertats al concurs. Aquests preus, un cop signat el contracte, queden fixats per a un any i només es revisen segons l'IPC.

El Departament de Justícia destaca que la novetat del model d'encàrrec de gestió es produeix en la destinació dels guanys, en el sentit que l'adjudicatari paga un cànon econòmic al CIRE per possibilitar la creació de llocs de treball per als interns. Aquest model fa repercutir dos conceptes sobre el preu final del producte: el primer, els beneficis que ha d'obtenir l'empresa adjudicatària; el segon, el cànon que aquesta empresa ha de pagar al CIRE.

Aquest cànon s'estableix en una quantitat diària de 0,365 € per intern. La població penitenciària dels cinc centres afectats per l'encàrrec de gestió s'eleva, aproximadament, a 5.991 interns, en data 30 de juny de 2010. Aquestes dades eleven a 798.150,98 € els ingressos anuals dels CIRE en concepte de cànon.

A més d'aquest cànon, els centres penitenciaris afectats paguen trimestralment al CIRE unes altres quantitats pel servei de botigues. Per tant, el CIRE ingressa anualment un total d'1.614.496,12 €, en concepte de gestió de botigues.

Segons les dades disponibles, el CIRE ha d'explicar a què ha destinat el 28% dels ingressos que rep en concepte d'encàrrec de gestió

El 38% d'aquesta quantitat es destina a les retribucions del personal propi del CIRE. El 62% restant, inicialment, està destinat al pagament de llocs de treball per als interns. Tot i així, de l'anàlisi duta a terme s'infereix que el que es destina a la creació i al pagament de llocs de

treball per als interns és únicament un 34%. Per tant, hi ha un 28% de la quantitat total que aquesta institució desconeix a què s'ha destinat.

Pel que fa als preus de les botigues, s'han comparat alguns preus de productes entre centres amb botiga CIRE i centres amb economat d'autogestió (CP Homes de Barcelona i CP Tarragona). A tall d'exemple, imaginem tres interns: el primer, de Quatre Camins, l'encàrrec de gestió del qual és de CIRE; el segon, del Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona i el tercer, del Centre Penitenciari de Tarragona. Suposem que cada un compra els mateixos productes al centre respectiu. L'intern que es troba en un centre afectat per l'encàrrec de gestió ha d'afrontar una despesa superior pel mateix producte que els interns dels centres d'Homes de Barcelona i de Tarragona.

Arran de l'actuació d'ofici sobre aquesta qüestió, el Síndic ha conclòs, en primer lloc, que el model

d'encàrrec de gestió és molt més costós per a totes les parts, tant per a l'empresa adjudicatària com per a la mateixa Administració i els interns.

En segon lloc, el fet que un intern d'un centre afectat per encàrrec de gestió paga, pels mateixos productes, una quantitat molt superior a altres interns que estan ingressats en altres centres on s'autogestiona el servei d'economat.

Finalment, el Síndic ha conclòs que es desconeix la destinació del 28% dels diners que rep el CIRE en concepte de gestió de botigues, ja que de l'anàlisi duta a terme se'n desprèn que no tots els diners s'han abocat a la creació i al pagament de llocs de treball per als interns.

Val a dir que aquesta actuació d'ofici està en tramitació i, per tant, un cop es conclogui, es donarà compte a l'Administració dels suggeriments i les recomanacions que s'escaiguin.

Queixa 01784/2010

Un intern d'un centre penitenciari denunciava els elevats preus dels productes que es venien a la botiga CIRE del centre, i també dels productes que es podien comprar per catàleg via CIRE, com ara aparells de televisió, cassets de butxaca, ràdios, auriculars, els quals tenien preus superiors que els mateixos productes venuts fora del centre.

Com que no havia fet la reclamació prèvia, se li va demanar que formulés queixa davant el Departament de Justícia i la Secretaria de Serveis Penitenciaria, Rehabilitació i Justícia Juvenil, i que s'adreçés novament al Síndic de Greuges si en un termini prudencial de tres mesos no rebia cap contestació de l'Administració.

No obstant això, la persona interessada va ser informada de l'obertura d'una actuació d'ofici per analitzar els preus dels economats als centres penitenciaris.

[Pàgines extretes de l'Informe Anual 2010. Clica aquí per accedir-hi.](#)